

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI, G. G. DANIELOPOLOU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA PARIS, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie
Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechin 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei
Studentzii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

S U M A R

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casațiune și justiție, secțiunea II: Rubin Bercovici cu Firma comercială George Panu, fiii.*

Curtea de apel din Iași, secțiunea II: Iunio Lecca cu Maria Cantilli și alții.

Judecătoria rurală ocolul Odobesti, jud. Putna: Dumitru N. Beđiu cu Sterian Cărbunaru.

Părerii și discuțiunile de d-l I. N. Tănăsescu, judecător.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA II

Audiența dela 13 Februarie 1914

Președinta d-lui M. Iulian, președinte

Rubin Bercovici cu Firma comercială George Panu, fiii

POPRIRE. — VALIDARE. — APEL. — TERMEN. — ART. 904 ȘI 907 COD. COM.

Potrivit art. 907 al. 2 din codul de comerț, popririle având a se regula după normele procedurii civile oricare ar fi natura creanței, termenul de apel contra sentinței de validare nu poate fi acel prevăzut de art. 904 c. com., ci acel al procedurii civile, adică de o lună dela comunicare.

No. 42. — Casată, după recursul făcut de Rubin Bercovici, decizia No. 35 din 1913, a Curții de apel din București, secțiunea I, în proces cu firma comercială George Panu, fii.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier G. N. Raicoviceanu.

S'au ascultat: d-l avocat Vitzu, pentru recurent, în

desvoltarea motivului de casare, și d-l avocat Vasiliu pentru intimat, în combăteri.

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Exces de putere, violarea art. 907 cod. comercial, și 464 pr. civilă. M'am apărat la Curte susținând că termenul de apel la hotărârea dată asupra validării poprirei, este potrivit art. 463 al. b, din procedura civilă, de o lună dela comunicarea ei.

«Și am susținut că și în materie comercială se aplică dispozițiunea acestui text, de oarece art. 907, care se ocupă de popririi, arată că ele se vor putea face, în ipotezele prevăzute în acest text, cel interesat conformându-se dispozițiunilor art. 456 și urm. din codul procedurii civile.

«Or, «și următorii» sunt textele care se referă la întreaga procedură a poprirei în fața instanței, adică și la căile de atac și la termenile ce partea are sau când urmează să le facă împotriva sentințelor date în asemenea materie. Nu este nici o rațiune ca legiuitorul să fi avut intențiunea să se oprească tocmai la art. 463, care face parte din secția V, și care se ocupă de urmărirea și poprirea bunurilor mișcătoare, adică la procedura poprirei la care nu trimite art. 907 c. com.

«Dacă legiuitorul codului comercial, ar fi înțeles să aplice dispozițiunile art. 904 și la poprire, îl așeză după art. 907, sau arăta în textul art. 907, ca să nu facă poprirea conform procedurii civile cu excepțiunea termenului în care se vor ataca hotărârile date în asemenea materie. Inșă legea comercială n'a înțeles să deroge la legea de procedură civilă, într'o materie care prin esența ei este civilă, dovadă că și legea nu trimite la dispozițiunile procedurii civile care se aplică și codului de comerț în regulă generală.

«Unde legiuitorul a voit să deroge a arătat-o expres. Curtea de apel judecând deci că hotărârile date asupra unei popriri urmează să fie apelate în treizeci de zile dela pronunțare, comite un exces de putere și o violare a art. 907 cod. comercial, combinat cu 463 pr. civilă».

Având în vedere deciziunea supusă recursului;

Văzând art. 907 al. 2 din codul de comerț;

Considerând că, acest articol prevede în mod clar că în propriirile făcute de partea interesată în materie comercială se vor observa dispozițiunile art. 456 următorii din procedura civilă;

Că, față de această dispozițiune a legii, propriirile având a se regula după regulile procedurii civile, oricare ar fi natura creanței, termenul de apel contra sentinței tribunalului nu poate fi acel prevăzut de art. 904 din codul de comerț, ci acel al procedurii civile, adică o lună dela comunicarea ei;

Considerând că Curtea de apel judecând contrariu și aplicând termenul prevăzut de art. 904 din codul de comerț, a interpretat greșit și deci a violat suscitările texte de lege;

Că, așa fiind, motivul de casare este întemeiat.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI

SECȚIUNEA II

Audiența dela 19 Decembrie 1913

Președinta d-lui G. C. Sturdza, președinte

Iuniu Lecca cu Maria Cantilli și alții

MINISTER PUBLIC. — CONCLUZIUNI. — MINORI. — ART. 81 PR. CIVILĂ.

STIPULAȚIUNEA PENTRU ALTUL. — VALABILITATE — ART. 1119 ȘI 1121 COD. CIVIL FRANCEZ ȘI 969 COD. CIL ROMÂN.

GESTIUNE DE AFACERI. — STIPULAȚIUNE PENTRU ALTUL. — APLICAREA ACELORĂȘI PRINCIPII. — ART. 986 ȘI URM ȘI 546 COD. CIVIL DONAȚIUNE. — CONSTITUIRE PRINTR'UN ACT JURIDIC CU ALT CARACTER — RENTĂ PE VIAȚĂ. — FORMALITATEA AUTENTIFICĂRII. — ART. 813 ȘI 1643 § 2 COD. CIVIL.

URMĂRIRE IMOBILIARĂ. — CONTESTAȚIUNE. — HOTĂRĂRI DATE ASUPRA CONTESTAȚIILOR. — LU. RU JUDECAT. — ART. 530 COD. PR. CIVILĂ ȘI 1201 COD. CIVIL.

LCURU JUDECAT. — DISPOZITIV. — CHESTIUNI PREJUDICIALE. — TRANSAREA LOR PRIN HOTĂRĂRE. — ART. 1211 COD CIVIL.

1° Participarea ministerului public la procesele în cari figurează minori — cerută de art. 81 pr. civilă — fiind o măsură creată numai în vederea protecțiunii minorilor, numai aceștia pot invoca această lipsă în caz când ministerul public nu a pus concluziuni.

2° Codul nostru civil neconținând nici o dispozițiune restrictivă în cece privește stipulațiunea pentru altul, urmează să se aplice în această materie principiile generale de drept, stabilindu-se din analiza intențiunii părților existența vala-

bilă precum și efectele juridice ale unei atari convențiuni.

3° Aplicarea principiilor prevăzute în art. 986 și urm. cod. civil, privitoare la gestiunea de afaceri nu se mărginește numai la cazul când girarea afacerii altuia se referă la un bun care se află în patrimoniul său, ci se aplică prin analogie și la cazul când se încheie un contract pentru altul fără ca cel ce l-a încheiat să fi avut mandat, astfel că încheierea unui act juridic, fără mandat, constituie o gestiune de afaceri în care beneficiarul stipulațiunii are acțiune contra promițătorului pentru executarea ofertei.

4° Renta pe viață în favoarea unei a treia persoane deși întrunește însușirile unei liberalități, totuși conform art. 1642 al. 2 cod. civil, nu este supusă formelor stabilite pentru donațiune, astfel că atunci când a donațiune făcută printr'o stipulațiune pentru altul este conținută într'un act cu care se află într'un raport de conexitate, act care este valabil încheiat în forma sa proprie, ea însăși este dispensată de forma autentică prevăzută de art. 813 din codul civil.

5° Potrivit art. 530 pr. civilă, numai în cazul când contestația se bazează pe o cerere prin care însă-și proprietatea nemișcătorului urmărit este reclamată, tribunalul apreciind seriozitatea cererei, poate să amâne vânzarea până ce cererea de revendicare se va judecă definitiv, iar în celelalte cazuri judecând contestația în fond, hotărârile definitive date asupra acestor contestații au autoritatea lucrului judecat.

6° Autoritatea lucrului judecat se întinde nu numai asupra celor cuprinse în dispozitiv, dar și asupra chestiunilor prejudiciale tranșate prin hotărâre.

No. 136. — S'a prezentat apelantul prin d-l avocat M. Cantacuzino, și intimatul prin d-l avocat V. Sculy Logothetides.

Curtea,

Având în vedere că Iuniu Lecca, în numele său personal, precum și în calitate de părinte și repre-

zentant legal al fiului său minor Gh. Lecca, a făcut apel în contra sentinței tribuna'ului Bacău, secția I, No. 303 din 1913, prin care s'a respins acțiunea pe care a intentat-o Mariei Cantilli, cu autorizația soțului său Panait Cantilli, prin care acțiune a chemat în cauză și pe fiii săi majori Ion Lecca și Luciu Lecca, pentru ca în contradictor cu toate părțile să se declare că, Maria Cantilli nu are dreptul să urmărească imobilele sale : Radomirești și Cotul-Trandafirului, de oarece s'a obligat față de I. Lecca personal ca creanța în virtutea căreia exercită urmărirea să rămână ipotecată în arătatele moșii în folosul copiilor lor.

Asupra incidentelor ridicate :

Având în vedere că procuratorul Mariei Cantilli, cere că, de oarece la termenul de astăzi lipsește L. Lecca, a se face aplicarea art. 151 pr. civilă ; că, aplicarea art. 151 pr. civilă, făcută de Curte prin jurnalul No. . . , nu este valabilă pentru motivul că fiind un minor în cauză nu s'au ascultat concluziile ministerului public ;

Având în vedere că participarea ministerului public la procesele în care figurează minorii — cerută de art. 81 pr. civilă — este o măsură creată numai în vederea protecțiunii minorilor, a cărei lipsă prin urmare nu poate fi invocată decât de aceștia ;

Pentru aceste motive, respinge cererea formulată de Maria Cantilli, de a se aplică art. 151 pr. civilă.

Având în vedere că Maria Cantilli, susține că, între Iuniu Lecca personal și fiul său minor Gheorghe Lecca, există contrarietate de interese, de oarece din modul cum este formulată acțiunea rezultă că părintele este debitorul fiului său ;

Având în vedere că prin acțiunea sa Iuniu Lecca, cere ca justiția să declare că fiul său minor împreună cu ceilalți doi fii, sunt titularii creanței ipotecare în virtutea căreia se face urmărirea de către Maria Cantilli, și acelaș lucru îl cere și în calitate de administrator legat al minorului său fiu ; că, aceasta fiind situația juridică a părților, nu numai că nu există interese opuse între Iuniu Lecca și fiul său Gheorghe Lecca, dar au acelaș interes ; că deci, nu este locul de a se numi un tutore ad-hoc ;

Pentru aceste motive, Curtea dispune :

Respinge cererea făcută de Maria Cantilli, de a se amâna judecarea procesului pentru a se numi un tutore ad-hoc minorului Gheorghe Lecca.

În fond :

Având în vedere că Iuniu Lecca, personal și ca administrator legal al fiului său minor Gheorghe Lecca, susține că prin convențiunea constatată prin actul sub semnătură privată, din 8 Septembrie 1903, Maria Cantilli a cesionat în favoarea Creditului, rangul ipotecei sale în valoare de 71.160 lei, care grevează moșiile Radomirești-Bunești și Cotul-Trandafirulu din județul Bacău ; că, totodată, Iuniu Lecca a stipulat pentru sine, și Maria Cantilli, s'a obligat către I. Lecca, de a lăsa să subsiste ipoteca ce o avea în sus zisele moșii fără a o putea urmări ca avere a sa proprie, convenind că această creanță să rămână asigurată în favoarea copiilor lor Gheorghe Lecca, Ion Lecca și Luciu Lecca ; că, această liberalitate în favoarea copiilor este valabilă, deși nu este făcută în formă autentică, fiindcă face parte dintr'un contract cu titlu oneros intervenit între Iuniu Lecca și Maria Cantilli ;

Având în vedere că codul nostru civil nu cuprinde dispoziția prevăzută în art. 1119 cod. civil francez, după care, în general, nu se poate stipula în numele său propriu, decât pentru sine însuși ; precum și art. 1121 cod. civil francez, prin care se determină condițiile în care se poate stipula pentru altul ;

Având în vedere că codul civil, ne conținând nici o dispoziție restrictivă în ceea ce privește stipulațiunea pentru altul, urmează să se aplice în această materie principiile generale de drept, stabilindu-se din analiza intențiunii părților existența valabilă precum și efectele juridice ale unei atari convențiuni ; că, nu se poate obiecta că art. 969 cod. civil, după care convențiunile legal făcute au putere de lege între părțile contractante, se opune de a stipula pentru altul, de oarece acest articol se ocupă numai de persoanele cărora o convențiune poate să fie opusă, iar nu de modul cum poate fi creată ;

Având în vedere că gestiunea de afaceri — despre care se ocupă art. 986 și urm. — constă în a face fără mandat ceea ce ar putea face un mandatar ; că, aplicarea acestui principiu nu poate fi mărginită numai la cazul când girarea afacerii altuia se referă la un bun care se află în patrimoniul său, ci se aplică prin analogie și la cazul când se încheie un contract pentru altul fără ca să fi avut mandat ; că, însăși legea a făcut o aplicare specială prin art. 1546 cod.

civil, după care mandantul nu este obligat pentru tot ceace mandatarul a făcut în afară din limitele mandatului său, afară numai când a ratificat; că, deci, un act juridic făcut fără mandat poate să constituie o gestiune de afaceri;

Având în vedere că, a stipulă pontru altul fără ca să fi primit mandat constituie o gestiune de afaceri;

Că, în această gestiune de afaceri, stipulantul con-tractează în favoarea altuia; că acel ce face oferta este partea care propune de a se obliga, ofertă care este făcută girantului de afaceri, care o acceptă pentru terțiu;

Că, prin acceptare, contractul este încheiat pentru altul, care nu mai are nevoie să accepte oferta promițătorului, ci numai să ratifice acceptarea dată de girantul de afaceri;

Că, beneficiarul stipulațiunii are acțiune în contra promițătorului pentru executarea ofertei, de oarece este singurul creditor al acestuia ca și cum ar fi fost reprezentat, raport juridic care se explică prin gestiunea de afaceri;

Având în vedere că renta pe viață în favoarea unei a treia persoane, deși întrunește însușirile unei liberalități, totuși conform art. 1642 § 2 cod. civil, nu este supusă formelor stabilite pentru donațiune;

Că, această dispoziție urmează a fi considerată ca un caz de aplicațiune a unui principiu general; că, prin urmare, atunci când o donație făcută printr'o stipulație pentru altul este conținută într'un act, cu care se află într'un raport de conexitate, act care este valabil încheiat în forma sa proprie, este ea însăși dispensată de forma autentică prevăzută de art. 813 cod. civil;

Având în vedere că Iuniu Lecca a convenit cu fosta sa soție Maria Cantilli — după cum se constată din actul sub semnătură privată din 8 Septembrie 1903 — ca aceasta să cedeze rangul ipotecei sale în valoare de 71.160 lei asupra moșilor Radomirești-Bunești și Cotu Trandafirului, în favoarea Creditului rural, I. Lecca obligându-se de a-i plăti 10.000 lei la realizarea împrumutului; că, tot prin acest act Maria Cantilli declară că, donează ipoteca de 71.160 lei fii'or săi Ion, Luciu și Gheorghe Lecca, iar capitalul va continua a rămâne ipotecat în menționatele moșii;

Având în vedere că Maria Cantilli susține că donația creanței ipotecare, deși cuprinsă de actul cesiunei de rang, n'are nici o legătură cu acest act, că formând un act separat nu e valabilă, fiind că nu este făcută în formă autentică; că suma de 10.000 lei nu reprezintă prețul cesiunei, ci plata procentelor datorite de Iuniu Lecca, fapt care se constată și din chitanța dată Creditului rural de către Maria Cantilli;

Având în vedere că, analizându-se din punct de vedere juridic convențiunea din 8 Septembrie 1903, rezultă că Iuniu Lecca în scopul contractării unui împrumut dela Credit, convine cu Maria Cantilli ca să cesioneze rangul ipotecei sale, în schimbul sume de 10.000 lei, că în legătură cu această cesiune, și a echivalentului de 10.000 lei, stipulează pentru fiii săi donația creanței ipotecare; că, este evident că în intențiunea părților stipulația se integrează în actul de cesiune de care nu se poate fi despărțită;

Că, donația astfel constituită prin mijlocul unei stipulații pentru altul, făcând parte dintr'un act cu titlu oneros încheiat în mod valabil prin act sub semnătură privată, este ea însăși valabilă de și nu este făcută în forma autentică;

Având în vedere că Iuniu Lecca, după ce a stipulat, fără a reprezenta pe fii săi, a acceptat donația în calitate de părinte conform art. 813 cod. civil;

Având în vedere că Maria Cantilli prin chitanța dată Creditului, în urma realizării împrumutului, declară că a primit suma de 10.000 lei ca procente datorite de Iuniu Lecca; că, această declarație nu poate schimba întru nimic convențiunea părților anterior încheiată, după care suma de 10.000 lei reprezintă prețul cesiunei;

Având în vedere că, în act se prevede că, în cazul în care cu suma împrumutată dela Credit nu se vor putea acoperi ratele întârziate, creanța ipotecară înscrisă înaintea ipotecei Mariei Cantilli precum și suma de 10.000 lei ce i se cuvenea pentru cesiunea rangului, convine cu I. Lecca să contracteze un împrumut ipotecar în urma Creditului și înaintea ipotecei sale; însă în acest caz I. Lecca se obligă a-i da 15.000 lei în loc de 10.000; ceace dovedește că suma de 10.000 lei nu reprezintă procentele, ci prețul cesiunei, de oarece procentele nu puteau să varieze în raport cu modul contractării împrumutului.

Asupra excepțiunii lucrului judecat în cece privește pe Iuniu Lecca :

Având în vedere că Maria Cantilli susține că, în cece privește pe Iuniu Lecca personal, există autoritatea lucrului judecat, care rezultă din sentința tribunalului Bacău secția I-a No. 237 din 1913 rămasă definitivă ;

Având în vedere că, din această sentință rezultă că, Iuniu Lecca a făcut contestație la urmărirea imobiliară exercitată de Maria Cantilli în baza creanței ipotecare de 71.160 lei ; că unul din motivele contestației a fost că creanța ipotecară nu aparține Mariei Cantilli, de oarece a fost donată fiilor săi, prin actul din 8 Septembrie 1903 ; că tribunalul discutând acest motiv a hotărât că donația este inexistentă pentru motivul că nu este făcută în formă autentică ; și contestația la urmărire a fost respinsă ;

Având în vedere că I. Lecca susține că nu este autoritate de lucru judecat, pentru motivul că atunci când tribunalul judecă o contestație la execuția silită imobiliară făcută conform art. 530 pr. civilă, nu poate decât să aprecieze seriozitatea cererei, fără ca hotărârea ce o pronunță să poată avea autoritatea lucrului judecat asupra fondului dreptului ;

Având în vedere că, după 530 pr. civilă, numai în cazul în care contestația se bazează pe o cerere prin care însăși proprietatea nemișcătorului urmărit e reclamată, tribunalul apreciind seriozitatea cererei, poate să amâne vânzarea până ce cererea de revindicare se va judeca definitiv ; în toate celelalte cazuri — după cum rezultă din § 1 al articolului — judecă contestația în fond ; că, prin urmare, hotărârile definitive date asupra acestor contestații au autoritatea lucrului judecat ;

Având în vedere că pentru ca să existe lucru judecat se cere (art. 1201 cod. civil), identitate de obiect, de cauză și de persoane ;

Având în vedere că obiectul contestației a fost anularea urmăririi, cauza : că, Maria Cantilli, în urma donațiunii către fiii săi, încetase de a fi titulara creanței ;

Având în vedere că obiectul prezentei acțiuni este constatarea că titlul în baza căruia se face urmărirea nu face parte din patrimoniul Mariei Cantilli, și că nu are dreptul de a cere executarea în contra lui ; că, acțiunea are drept cauză donațiunea făcută de Maria Cantilli ;

Având în vedere că autoritatea lucrului judecat se întinde nu numai asupra dispozitivului, dar și asupra ceea ce s'a judecat în mod prejudicial ; astfel că deși contestația și acțiunea ce se judecă n'au acelaș obiect, însă în acțiune se discută în mod prejudicial ca și în contestație, chestiunea valabilității donației ; că, prin urmare, asupra acestei chestiuni există lucru judecat în privința lui Iuniu Lecca, care a figurat ca parte în contestație ; că, dânsul personal nu mai poate discuta această chestiune ;

Având în vedere că, în contestație au figurat I. Lecca și Maria Cantilli, iar în acțiunea ce se judecă acum, pe lângă aceste persoane figurează ca reclamant minorul Gh. Lecca, reprezentat prin administratorul său legal, precum și Ion și Luciu Lecca, care au fost chemați în cauză ;

Având în vedere că obiectul acțiunii intentată în numele minorului Gh. Lecca, este de a se constata că Maria Cantilli nu este titulara creanței ipotecare și că deci nu poate exercita urmărirea în contra lui Iuniu Lecca ;

Având în vedere că hotărârea tribunalului dată asupra contestației nu este opozabilă minorului Gh. Lecca și celorlalți doi beneficiari ai donației ; că, prin urmare, în acțiunea sa minorul poate discuta și are interes de a stabili că Iuniu Lecca personal, prin efectul donației, a încetat de a mai fi debitorul Mariei Cantilli ; că, din acest punct de vedere și în acest sens prezența în instanță a lui Iuniu Lecca, este justificată în raport cu beneficiarii donației și cu Maria Cantilli ;

Având în vedere că apelul fiind întemeiat, urmează a fi admis, reformându-se sentința tribunalului ;

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier D. Volanschi, în majoritate, admite apelul cum și acțiunea, etc.

Semnați : G. Sturdza, Em. Cernătescu, Al. Gane,
D. Volanschi.

JUDECĂTORIA RURALĂ OCOLUL ODOBEȘTI JUD. PUTNA

Audiența dela 2 August 1912

Dumitra N. Dediu cu Sterian Cărbunaru

FEMEE MĂRITATĂ. — CERERE ÎN JUȘTITIE FĂRĂ AUTORIZAȚIA SOȚULUI. — CITAREA SOȚULUI PENTRU AUTORIZAȚIE. — AUTORIZAȚIA DATĂ SOȚIEI DE JUDECATĂ. — ART. 43 LEGEA JUD. DE OCOALE.

Când femeea măritată pornește acțiune civilă fără autorizația soțului său nici a justiției, atunci când soțul său este pus sub interdicțiune, închis, lipsește și nu se știe unde este, sau refuză, în acest din urmă caz după ce va fi citat spre a-și

arăta motivele refuzului, autorizația se va putea da tot asemenea ca și în materie de tutelă de către judecătorii de ocoale pentru procesele și afacerile ce nu trec peste competența lor, chiar în instanța care a fost sesizată de cerere de chemare în judecată.

Judecata,

Asupra incidentului ridicat de partea pârâtă și anume că cererea de introducere în judecată fiind făcută de o femeie măritată fără a fi iscălit și soțul ei pentru autorizare, deci fără autorizația soțului, este nulă;

Având în vedere că partea reclamantă cere a-i se amâna cauza și a se cita soțul ei pentru autorizare, iar dacă ar fi ca să nu vină nici atunci soțul, judecata să o autorize a sta în judecată, chiar în instanță, conform art. 43 legea judecătorilor de ocoale;

Având în vedere că partea pârâtă arată că autorizația femeii măritate de a sta în instanță, în caz de refuz din partea soțului ei, se va da de către judecătorul de ocol pentru procesele ce nu trec peste competența sa, însă cu formele prescise de art. 624 și urm. pr. civilă; că reclamanta trebuia a căpăta mai întâi autorizația judecătorului în caz de refuz din partea soțului, pe cale separată, și apoi a porni acțiunea de față, nefăcând aceasta acțiunea este nulă conform art. 67 pr. civilă;

Având în vedere că, nici dintr'un text de lege nu rezultă că o cerere în judecată de o femeie fără autorizația soțului ei e nulă de drept, aceasta fiind numai în interesul femeii și deci numai ea poate invoca o asemenea nulitate a cererei;

Având în vedere că legiuitorul din 1907 prin art. 43 din legea judecătorilor de ocoale se exprimă că: „Tot asemenea, pentru afacerile și procesele ce nu trec peste competența lor, judecătorii de ocoale sunt singurii în drept de a da femeilor măritate autorizațiunea necesară, în caz când soțul este pus sub interdicțiune, închis, refuză sau lipsește și nu se știe unde este. In caz de refuz, soțul va fi citat spre a-și arăta motivele refuzului“, fără a clarifica cum și când va putea judecata da acea autorizațiune necesară;

Considerând că cuvintele: „tot asemenea“, nu ar putea avea alt rost în redactarea acestui articol decât ca o legătură cu cele zise în articolul imediat anterior, mai ales în cazul de față fiind puse sub același titlu dela tutele, cu toate că sunt materii deose-

bite, însă legiuitorul a voit să facă o asemănare în modul de procedură;

Având în vedere că prin art. 42 legea judecătorilor de ocoale se arată că în procesele sau afacerile private pe cei puși sub tutelă, în caz când tutorul trebuie să fie abilitat, autorizațiunea judecătorului e îndestulătoare și această autorizațiune se poate da și în instanță.

Că, cuvintele „tot asemenea“ referindu-se la art. 42, nu pot a se referi decât la ideia că judecătorul dând autorizațiunea soției măritate, tot asemenea acea autorizațiune o va putea da și în instanță; acesta fiind singurul punct prin care diferă aceste două texte de lege în redactarea lor, bine înțeles unul referindu-se la autorizațiunea tutorului, iar cel l'alt la autorizațiunea femeii măritate;

Având în vedere că și prin vechea lege a judecătorilor de pace în art. 67, se arată că judecătorul va putea da femeilor măritate autorizațiunea de a sta în judecată în procesele ce sunt de competența lor, specificându-se însă că se va observa pentru aceasta formele prevăzute de art. 624 și urm. pr. civilă;

Având în vedere că în noua redactare a art. 43 legea judecătorilor de ocoale, legiuitorul lasă la o parte mențiunea că judecătorul va observa formele din procedura civilă.

Că prin acea că, nu mai suntem trimiși a îndeplini formele din procedura civilă, iar prin cuvintele „tot asemenea“ din art. 43 legea judecătorilor de ocoale ce ne trimite la formele ce se îndeplinesc pentru tutele, urmează că judecata ca și în materie de tutelă va putea da autorizația și în instanță femeii măritate pentru afacerile și procesele ce o privesc și în cazurile anume specificate de lege.

Pentru aceste motive, respinge incidentul.

Judecător ajutor, D. Constantinescu

PAPERI ȘI DISCUȚUNI

Câteva norme de urmat în stabilirea drepturilor ceteilor de moșneni în proprietatea devălmășe.

Prin art. 29 și următorii din codul silvic s'a instituit o comisiune, alcătuită din judecătorul de ocol, administratorul plășii și controlorul fiscal, în scopul ca să se stabilească dreptul fiecărui moșnean sau răzeș în pădurile, pășunile, fânețele, locurile de arătură, aflătoare în poenile și locurile goale din interiorul sau împrejurul perimetrului pădurilor lor, precum și în golurile de muate, destinate pășunatului, bunuri pe care ei astăzi le stăpânesc în devălmășie.

Prin nici un articol din această lege și nici prin vre-un regulament nu s'au lămurit aceste articole și nici nu s'au arătat normele care trebuiesc urmate la stabilirea drepturilor, așa că fiecare a lucrat cum a crezut de cuvință. Acum de curând, în urma ordinelor d-lui ministru de justiție, judecătoriile și tribunalele, cari n'au sfârșit încă, au fost obligate ca să grăbească cu aceste lucrări pentru a preîntâmpina exploatarea necinstită a cetelor de moșneni, exploatare pe care eu am adus o la cunoștința ministerului prin raportul No. 12970 dela 21 Septembrie 1913.

Pentru a stabili aceste drepturi am lucrat fără întrerupere dela 22 Maiu 1911 până la 14 Octombrie 1912, deci aproape un an și cinci luni, și deoarece în acest lung răstimp am câștigat mult ca experiență și deoarece cu această încurcată problemă a devălmășii mă ocup de mai bine cinci ani și în urma cercetărilor amănunțite am cerut ministerului de justiție, prin raportul No 19258 dela 12 Noembrie 1909, când nici nu se votase codul silvic, ca să stabilesc drepturile moșnenilor în ocolul judecătoriei mele și ca răspuns s'au adăogat în acest cod, articolele 29 și următorii, cari nu existau în proiect, de aceia cred că pot da oareșcare mici lămuriri pentru acei colegi, cari vor să imprime lucrării lor pecetia trăinicii, deoarece această lucrare, pe lângă că are menirea de a ne păstră o parte din bagăția noastră națională, care, datorită tocmai încurcatei stări a devălmășii, a început să se furișeze în mâinile străinilor or înstrăinătorilor de neam, mai are și pe aceia de a face ca liniștea, dreptatea și armonia să domnească în raporturile sociale a câtor-va sute de mii de moșneni, cari alcătuiesc partea cea mai viguroasă a neamului nostru.

1. Care va fi unitatea de măsură, de care ne vom servi pentru a stabili dreptul fiecărui codevălmaș? Să știe că munți, stăpâniți în devălmășie, se împart între moșneni după diferite măsuri: unii pe lei, pe parale și aceasta după arenda pe care ciobanii o plătesc cocetașilor; alții pe stânjeni, fiecare moșnean are în munte atâția stânjeni cât are jos la câmp, în țară, cum spun ei; alți munți se împart pe funii, o funie are între 25 — 30 metrii, ea nefiind pretutindeni de aceiaș lungime; alții pe ocale, dramuri, ciobanii în loc să plătească arenda în bani o plătesc în ocale, dramuri de brânză; alții se împart pe vite mari,

pe vite mici, ca boi, vaci, oi, după cum fiecare cocetaș are dreptul să ducă la pășune în munte atâtea vaci, atâtea oi.

Ce unitate de măsură din toate acestea, vom lua noi? Ca să lăsăm pentru fiecare munte aceiaș unitate de măsură, întrebuițată de moșneni până acum, cred că nu-i bine, situația moșnenilor va rămânea tot turbure și nesigură. Unii cred că cea mai bună unitate de măsură ar fi leul, întrucât este o unitate zecimală și astfel se va putea stabili dreptul fiecăruia, oricât de mic ar fi. La moșneni se observă o tendință de a generaliza această unitate de măsură.

Eu socotesc că nici această unitate nu-i nemerită, de oarece s'ar întâmplă unele încurcături și s'ar da naștere la mici bănueli. Să mă explic. Iată că, printr'un metod sau altul, comisia găsește că un moșnean are într'un munte dreptul de 0, 25 bani. Să presupunem că acesta primea dela arendașul muntelui 1,40 bani. Ei bine, văzând că i s'a recunoscut în munte 0,25 bani, el va bănui cinstea și nepărtinirea comisiei. Și este atât de bănuitor țaranul nostru în ce privește împlinirea cinstită și nepărtinitoare a îndatoririlor din partea slușbașilor! Poate și are și el motivele lui temeinice. Nu este bine să-l facem ca să plece cu bănuiala în suflet. Și bănuitori pot fi aproape toți și bănuiala tuturor s'ar putea schimbă în adevărate murmure de răsvrătire.

Ei bine, să-i menajem sufletește, să nu atingem susceptibilități, din cari poate isvoră neîncrederea.

Și pe lângă această bănuială s'ar da naștere și la oareșcari încurcături. Să presupunem acelaș moșnean căruia i s'a recunoscut în munte dreptul de 0,25 bani, el arendând acest drept va lua ori mai mult ori mai puțin, de pildă într'un an 0,15 bani, într'altul 0,50 bani. Ei bine, în capul lui se va produce o învălmășală labirintică, va ajunge să numai știe cât are în munte, 0,25 bani, 0,15 bani, ori 0,50. Trebuie să ne gândim că ei sunt lipsiți de carte, că sunt simpli și că mintea lor nu poate primi ideile complexe abstracte.

De aceia sunt de părere ca să nu se iă ca unitate de măsură leul, nici ocaua, nici funia, în sfârșit nici una din unitățile întrebuițate până acum.

Și de oarece toate aceste unități sunt fictive, gădesc că este mai bine să le înlocuim printr'o alta,

tot firictivă bine înțeles, dar care nu poate dà loc la încurcături ca celelalte și în loc să-i zicem leu, oca funie, etc., să-i zicem „parte“. Iată un munte în care comisia trebuie să stabilească drepturile celor din ceată. Acest munte să presupunem că s'a arendat în cel din urmă an cu 375 lei. Să zicem că unui moșnean 'i-a venit 1.70 bani. De obicei, atât cât primește fiecare nu-i în proporție cu dreptul pe care l are, ci primește atât cât se îndură chiaburii ca să lase să li se strecoare printre degete.

Prin urmare, este o împărțeață sarmavolnicească. Fiecare iă după cum este de temut ori mai colțos și atât cât ia reprezintă dreptul lui în munte. Ar fi o consfințire a celei mai mari nedreptăți dacă comisia în stabilirea drepturilor moșnenilor ar luă ca criteriu această împărțeață nedreaptă și necinstită.

De aceia sunt de părere ca muntele să se împartă cu totul într'alfel. Să nu se ție seamă de vechile împărțiri arbitrare. Și în loc ca ele să se împartă în 375 lei, cum arătarăm mai sus și cum sunt sigur că se va luă de aproape toate comisiile, să se împartă în 200, 300, 400 etc., părți ținând seamă de numărul moșilor, cei d'întâi stăpânitori, cari în fiecare munte pot fi 2, 3, 4, etc. toți având părți egale.

Să presupunem că muntele a fost stăpânit la început de patru moși, socotind dreptul fiecărui de câte 100 părți, căci ei se împart egal, întregul munte vine împărțit în 400 părți. Coborând apoi pe ramurile arborului genealogic, de care voi vorbi mai la urmă, vom ajunge să găsim partea fiecărui moșnean din ceată.

Lămuresc că, această unitate de măsură „partea“ o socotesc ca o unitate zecimală.

Așa se poate zice de cineva că are dreptul în munte de 2.25% părți. Luând «partea» ca unitate de măsură, nu se vor mai face acele încurcături în mintea moșneanului, cum arătarăm mai sus, când drept unitate luasem „leul“, el va ști că are în munte 2,25 părți, pe cari în anul trecut le-a arendat de pildă cu 1 leu și 25 bani, iar anul acesta cu 2.10 bani.

Și în felul acesta, cei ce știu să se folosească de încurcături, nu vor mai putea nimic, căci ne mai luându-se arenda ca criteriu pentru stabilirea drepturilor, nu vor mai putea înșela pe cel care să poate înșela ușor spuindu-i că, în anul acesta de exemplu,

scăzându-se arenda anuală, i s'a scăzut și dreptul său, pentru ca restul, bineînțeles, să fie cutropit de ei.

Acestuia nu 'i-se va mai putea vorbi astfel, căci el știe că dreptul său în munte este și va fi întotdeauna de 2.25, că el nu se va mai mări nici micșora cu mărirea sau micșorarea arenzei.

Iată că un moșnean va aduce un contract de vânzare, de donație, un testament, prin care dovedește că a cumpărat dela un altul sau 'i s'a dat de către acesta ca dar sau 'i s'a lăsat ca legat o parte sau tot dreptul acestuia de atâtea funii, ocale, stânjeni. Cum se vor transforma acestea în părți? Cât de ușor și anume prin ajutorul regulei de trei simplă. Să presupunem că muntele era socotit ca împărțit în 330 funii, ocale, stânjeni și noi l-am împărțit în 400 părți. Prin regula de trei putem afla câte părți fac una din aceste vechi unități de măsură.

$$\begin{array}{r} 330 \dots\dots\dots 400 \\ 1 \dots\dots\dots \times \\ \hline \times = \frac{400}{330} = \end{array}$$

Și apoi câtul acesta înmulțit cu numărul de stânjeni, ocale, funii, din contracte sau testamente dă părțile ce se cuvin cumpărătorilor, donatarilor, legatarilor în proprietatea devălmașe.

Sfârșitul în numărul viitor.

Novaci-Gorj

I. N. Tănăsescu
Judecător

BIBLIOGRAFIE

A apărut :

Colecțiunea Legilor Financiare

DE

CONST. V. SĂVESCU

Advocat

Această colecțiune cuprinde : Legea de constatare și perceperea contribuțiilor directe. — Legea impozitului funciar. — Legea impozitului personal. — Taxa de 3% asupra salariilor. — Legea patentelor (cu un tablou al hotărârilor Inaltei Curți de casație, aranjat după profesioni). — Legea licențelor. — Legea monopolului vânzării băuturilor spirtoase. — Legea de urmărire, precum și legi, regulamente, legi interpretative și extrase din legile relative la aceste texte.

Toate aceste legi sunt adnotate cu jurisprudența Inaltei Curți de casație sub fiecare articol și diferite note explicative.

București, Tipografia „Gutenberg“ Strada Paris No. 20

— Prețul 6 Lei —